

2021-05-24

Diarienummer: Ä 2021-4202

Finansdepartementet

Remissvar Ytterligare förlängning av det förstärkta stödet vid korttidsarbete (Fi2021/01904)

Sammanfattande synpunkter

Tillväxtverkets bedömning är att, om syftet med den föreslagna förlängningen av korttidsstödet är att undvika företagskonkurser i drabbade branscher och därigenom minska arbetslösheten, bör en alternativ åtgärd utformas. Korttidsstödet förutsätter regelbundna anställningsförhållanden över tid. Dessa förutsättningar är svårare att uppfylla för företag med hög personalomsättning eller verksamhetsmässiga säsongvariationer, vilket ofta är fallet i de branscher som är direkt berörda av restriktionerna.

Om en förlängning ändå bedöms som ändamålsenlig har Tillväxtverket synpunkter på förslaget. Synpunkterna är inriktade på att förtydliga reglerna och därigenom underlätta för företagen samt för handläggningen. Tillväxtverket vill tydliggöra att systemanpassningen som blir följd av förslaget medför att myndigheten inte kommer kunna ta emot ansökningar om stöd för stödmånaderna juli–september 2021 före november 2021. Ändring av jämförelsemånad och nya krav på kontroller är sådana nya förutsättningar som kräver både omfattande systemutveckling och ny praktisk handläggning. I praktiken handlar det för myndigheten om att parallellt hantera ansökningar, avstämningar, utbetalningar och återkrav i flera skilda system baserat på olika kontroller. Redan nu bör därför förutsättningar ges för att myndigheten ska kunna agera snabbt vid en eventuell ytterligare förlängning av stödet.

Tillväxtverket vill slutligen betona vikten av att myndigheten i enlighet med hemställan (dnr Ä 2021-4431) ges ökade möjligheter att helt eller delvis befria arbetsgivare som inte inkommer med anmälan om avstämning inom rätt tid från återbetalningsskyldighet genom en ändring av uppenbarhetsrekvisitet i 30 § lag (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. En ändring innebär att handläggningen förenklas och att antalet överklaganden kan förväntas minska.

Tillväxtverkets synpunkter

Behov av ett ändamålsenligt stöd

Stödet vid tillfälligt korttidsarbete, liksom den tillfälliga förstärkningen av stödet som infördes 2020, har till syfte att stimulera efterfrågan på arbetskraft och dämpa tillfälliga nedgångar i sysselsättning och uppgångar i arbetslöshet. Under 2020 permitterades cirka 580 000 anställda vid något tillfälle, vilket är mer än fyra gånger fler än det antal

personer som varslades under 2020. Korttidsstödet har med stor sannolikhet bidragit till att dämpa fallet i sysselsättning samt öka produktion och produktivitet kortsiktigt. Att stödet kunde implementeras snabbt, innebar troligen att många livskraftiga företag kunde undvika konkurs.¹ Sannolikt har stödet också bidragit till återhämtningen i stora delar av svenskt näringsliv, dels direkt till de företag som tagit del av stödet, dels indirekt till andra företag.²

De ansökningar om korttidsstöd för 2021 som hittills inkommit tyder på att behovet av fortsatt stöd varierar mellan olika branscher. I nuläget är det framför allt små- och enmansföretag som ansöker om stöd. Cirka 42 procent av ansökningarna kommer från företag som endast permitterar en person. Andelen företag som permitterar fler än 25 personer är så låg som 1,6 procent och ett genomsnittligt företag permitterar fyra personer. En genomsnittlig ansökan uppgår till 260 000 kronor för perioden och hotell- och restaurang, konsultverksamhet, handel och kultur, nöje och fritid står för 61 procent av ansökningarna och 62 procent av de permitterade.³

Av förarbetena till lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete framgår att regelverket är utformat utifrån förhållandena i tillverkningsindustrin. Svensk industri och export av tjänster lyfts tydligt som målgruppen för stödet.⁴ Korttidsstödet förutsätter en regelbunden lön, att arbetstagarna varit anställda i jämförelsemånaden samt en förmåga hos företaget att aktivt vidta åtgärder för att minska kostnader. Dessa förutsättningar är svårare att uppfylla för företag med hög personalomsättning eller en stor andel tillfälliga anställningar. Detta har bland annat resulterat i att företrädare för servicesektorn riktat skarp kritik mot stödets utformning. Tillväxtverket bedömer att företag i framför allt servicesektorn har ett fortsatt stort behov av möjligheten till stöd men myndighetens sammantagna uppfattning är att en annan åtgärd vore mer ändamålsenlig.

Mot fördelarna av fortsatt korttidsstöd måste riskerna vägas för att stimulanspolitiken hämmar strukturomvandling, såsom framväxten av nya företag och produktionssätt och därigenom produktivitetens utvecklingen långsiktigt. Detta lyfts bland annat fram av Konjunkturinstitutet i deras kommentar till regeringens vårproposition 2021.⁵

Det är därför Tillväxtverkets bedömning att om syftet med den föreslagna förlängningen är att stödja drabbade branscher bör en alternativ åtgärd utformas. Ett sådant exempel är riktat stöd till omställning, fortbildning och affärsutveckling.

Verksamhetsmässiga konsekvenser av förslaget

Tillväxtverket har högt ställda mål för hanteringen av stöd till företagen och handläggning ska ske skyndsamt, rättssäkert och ansvarsfullt. Tillväxtverkets möjlighet att tillhandahålla en sådan enkel och effektiv ärendehantering är dock avhängig de lagar och förordningar som reglerar korttidsstödet. Sedan Tillväxtverket den 16 mars 2020

---

¹ Konjunkturinstitutet - Konjunkturläget sep samt dec 2020, KI specialstudie 2020:21, Remissvar; Arbetsförmedlingen - arbetsmarknadsutsikter hösten 2020, 2020-12-08 Remissvar; Riksbanken - (2020-11) Penningpolitisk rapport, nov 2020; Finanspolitiska rådet - (2020) Svensk finanspolitik; Medlingsinstitutet - (2020) Pandemin och korttidsarbetet.

² Sveriges ekonomi - statistiskt perspektiv nr 4 2021 (A28 - Sveriges ekonomi - Statistiskt perspektiv)

³ Tillväxtverket maj 2021

⁴ Prop. 2019/20:132

⁵ Konjunkturinstitutet (2021-04-15) Kommentarer till regeringens vårproposition 2021 och ändringsbudgetar

fick uppdraget att hantera korttidsstödet har tolv författningsändringar genomförts varav åtta ändringar gjordes innan något ärende löpt en hel stödcykel från ansökan till avslut. Varje ändring i regelverket har komplicerat hanteringen och medfört en ökad oförutsebarhet som bland annat fått konsekvenser för såväl för de stödsökande som för myndighetens effektivitet i handläggningen av ärenden.

Tillväxtverkets bedömning är att den nu föreslagna ändringen i stor utsträckning kommer att påverka Tillväxtverkets förmåga att handlägga befintliga ärenden då ett genomförande av den föreslagna förlängningen kräver omfördelning av resurser. Skälet är att Tillväxtverket behöver anpassa systemstöd och arbetsprocesser parallellt med hanteringen av stödet för december 2020–juni 2021 samt det som kvarstår att hantera av stödet för 2020. Detta får till följd att myndighetens arbete med ärendebalanser och handläggning riskerar att försenas.

Tillväxtverket bedömer att myndigheten först i november 2021 kommer att kunna hantera ansökningar, avstämningar och utbetalningar avseende korttidsstöd och ersättning för kompetensinsatser för den här förlängda perioden. Skälet är bland annat att nya förutsättningar för stödet, såsom till exempel en ny jämförelsemånad, föreslås.

Tillväxtverket har i tidigare remissvar uppmärksammat regeringen på att utvecklingen av ett stödsystem är en komplicerad process som kräver juridiska tolkningar och omsättning av författningsstöd till systemlogik och praktisk handläggning.⁶ Ändring av jämförelsemånad och nya krav på kontroller är sådana nya förutsättningar som kräver både omfattande systemutveckling och ny praktisk handläggning. I praktiken handlar det för myndigheten om att parallellt hantera ansökningar, avstämningar, utbetalningar och återkrav i flera skilda system baserat på olika kontroller. Redan nu bör därför förutsättningar ges för att myndigheten ska kunna agera snabbt vid en eventuell ytterligare förlängning av stödet. Det är inte lika komplicerat att ändra exempelvis subventionsgrad eller permitteringsnivå.

Tillväxtverket vill också påpeka vikten av att stödet utvärderas, för att säkerställa att syftet med stödet nås. Till exempel kan myndigheten redan nu konstatera att om detta eller ett dylikt stöd ska fungera i en kris av den omfattning vi nu upplevt behöver regelverket medge ett i stort sett helt digitalt flöde. Lag och förordning bör därför utformas i samarbete och parallellt med att it-system utvecklas. Detta behöver emellertid undersökas närmare så att olika behov och konsekvenser blir mer ingående belysta.

Budgetära konsekvenser av förslaget

Tillväxtverket instämmer i bedömningen att myndigheten får ökade utgifter med anledning av förslaget. Myndigheten har inga invändningar mot den uppskattning av ökade utgifter med anledning av förslaget som anges avseende 2021 och anser att den föreslagna ökningen om 120 miljoner kronor är väl avvägd. Förslaget kommer dock innebära ökade kostnader för myndigheten under 2022. Det handlar då bland annat om hantering av överklaganden, utökade kontroller, utlämnanden och återkrav samt it-kostnader. När riksdagen har fattat beslut om förlängning och detaljerna i det är kända kan Tillväxtverket tydligare bedöma de budgetära konsekvenserna för 2022.

---

⁶ Remissvar Stöd vid korttidsarbete i vissa fall (Fi2020/04742), Å 2020-6505

Lagförslaget

Tillväxtverket vill särskilt lyfta följande frågor av särskild betydelse (utan inbördes rangordning).

Tillämpningsområde

1 § Tillväxtverket har inga synpunkter på förslaget.

Jämförelsemånad

3 § Tillväxtverket vill betona att en ny jämförelsemånad för samtliga företag innebär ytterligare en komplicerande faktor för myndighetens befintliga it-system, vilket är ett av skälen till att ansökan, avstämning och utbetalning av stöd vid korttidsarbete samt ersättning för kostnader för kompetensinsatser avseende den förlängda perioden beräknas kunna ske först i november.

Förlängt godkännande

4 a § Tillväxtverket föreslår att det i likhet med skrivningen i 7 a § lag (2013:948) om stöd vid korttidsarbete bör framgå att det är tidsperioden (för vilken godkännandet gäller) som förlängs, om de ekonomiska svårigheter som avses i 5 a § andra stycket förväntas kvarstå för tidsperioden juli-september 2021.

Därtill föreslår Tillväxtverket att "*begäran om förlängning*" ersätts av "*ansökan om förlängning*" så att terminologin överensstämmer med den i 7 a § lag (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. Detta motiveras av att processen för att ansöka om förlängning kommer att se likadan ut inom ramen för det förlängda stödet som under 2020. En ny terminologi skulle kunna indikera att det föreligger skillnad i hanteringen av denna förlängning jämfört med den 2020.

Tillväxtverket föreslår också att tidpunkten för ansökan om förlängning ändras från "*senast vid utgången av juli 2021*" till att göras i samband med avstämningen enligt 16 § lag (2021:54) om stöd vid korttidsarbete i vissa fall. Av denna bestämmelse framgår att om stödperioden inleds efter den 30 november 2020 ska arbetsgivaren göra en avstämning vid utgången av juni 2021. Anmälan om avstämning ska sedan lämnas till Tillväxtverket inom fyra veckor från avstämningstidpunkten. Tillväxtverket kommer att kunna hantera företagets ansökningar om förlängning i samband med avstämningen. Det är Tillväxtverkets bedömning att en samreglering av anmälan om avstämning och tidpunkten för ansökan om förlängning skulle innebära kortare handläggningstider samt ge Tillväxtverket bättre möjligheter att kontrollera att företagets ansökningar om förlängning lämnas i rätt tid.

Tillväxtverket föreslår slutligen att bestämmelsen även kompletteras med ett förtydligande om att en förlängning inte får medges om ansökan om förlängning inte lämnas under den tidsperiod som föreskrivs. Detta förtydligande är viktigt då det ger Tillväxtverket möjlighet att efter utgången av denna tidsperiod avsluta de ärenden där ansökan om förlängning inte inkommit. Därtill ligger skrivningen i linje med formuleringen av 7 a § andra stycket lag (2021:54) om stöd vid korttidsarbete i vissa fall där det framgår att förlängning inte får medges om ansökan om förlängning inte

inkommit inom den där angivna tidsperioden. Tillväxtverket föreslår följande lydelse:

"Om en arbetsgivare har godkänts för stöd för tidsperioden december 2020–juni 2021, får tidsperioden förlängas med månaderna juli–september 2021 om arbetsgivaren ansöker om detta och de ekonomiska svårigheterna enligt 5 a § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete förväntas kvarstå.

Ansökan om förlängning ska göras i samband med avstämning enligt 16 § 1 st. I annat fall får förlängning inte medges."

Arbetstids- och löneminskning

10 § Tillväxtverket har inga synpunkter på förslaget.

Preliminärt stöd

11 § Tillväxtverket har inga synpunkter på förslaget.

Ansökan och avstämning

15- 16 §§ Tillväxtverket vill betona att ansökan om stöd och ersättning för kompetensinsatser vid korttidsarbete för perioden juli–september 2021, görs i samband med den avstämning som infaller i november 2021 enligt förslag i 16 § andra stycket. Då stödet kommer att sökas och utbetalas retroaktivt, kommer Tillväxtverket inte att ha möjlighet till månadsvisa utbetalningar.

Tillväxtverket ser positivt på att ansökningar om stöd för de aktuella stödmånaderna och anmälan om avstämning koncentreras till en månad, november 2021.

Ikraftträdande

De nya bestämmelserna föreslås i promemorian träda i kraft den 29 juni 2021. Tillväxtverket vill understryka vikten av att lagen inte träder i kraft senare än vid den föreslagna tidpunkten för att myndigheten ska kunna ta emot och påbörja handläggning av avstämningar inklusive ansökan om förlängningar enligt aviserad tidplan.

Oskälighetsbedömning

Tillväxtverket vill slutligen betona vikten av att myndigheten i enlighet med hemställan (dnr Ä 2021-4431) ges ökade möjligheter att helt eller delvis befria företag, som inte inkommer med anmälan om avstämning inom rätt tid, från återbetalningsskyldighet genom en ändring av uppenbarhetsrekvisitet i 30 § lag (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Den nya lagbestämmelse som föreslås införs i lagen (2021:54) om stöd vid korttidsarbete i vissa fall är:

Om en anmälan om avstämning inte ges in inom rätt tid ska arbetsgivaren, i stället för vad som anges om avstämning i 30 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, helt eller

delvis befrias från sin återbetalningsskyldighet om det är oskäligt att arbetsgivaren ska betala tillbaka allt preliminärt stöd.

Syftet med den föreslagna nya lagbestämmelsen är att ge Tillväxtverket ökade möjligheter att helt eller delvis befria företag som inte inkommer med anmälan om avstämning inom rätt tid, från återbetalningsskyldighet.

Tillväxtverkets samlade bedömning av förarbeten⁷ och rättspraxis⁸ är att uppenbarhetsrekvisitet i 30 § lag (2013:948) om stöd vid korttidsarbete är högt ställt och ger Tillväxtverket möjlighet att befria företag från sin återbetalningsskyldighet endast då en anmälan om avstämning inte inkommit i tid på grund av omständigheter bortom företagets kontroll. Exempel på sådana omständigheter kan vara tekniska problem hos Tillväxtverket eller att en företrädare för eller ansvarig anställd hos företaget har drabbats av sjukdom, råkat ut för en olyckshändelse eller avlidit.

Trots proportionalitetsbedömningen och att Tillväxtverket i enlighet med ovan befriar arbetsgivare från återbetalningsskyldighet i de fall då företaget kan visa att anmälan om avstämning inte inkommit i tid på grund av omständigheter bortom dennes kontroll, så är det Tillväxtverkets uppfattning att den nuvarande lagstiftningen drabbar många företag hårt.

Mot bakgrund av de skäl som anförs i hemställan samt då syftet med korttidsstödet är att stödja sysselsättningen och dämpa arbetslösheten, ser Tillväxtverket att det är mycket angeläget att regeringen vidtar den åtgärd Tillväxtverket föreslår i syfte att ändra oskälighetsbedömningen i de fall då en anmälan om avstämning inte ges in inom rätt tid.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf. Helena Bäckström har varit föredragande. I handläggningen har också överdirektören Francisca Ramsberg, avdelningschefen Tim Brooks, biträdande avdelningschefen Laura Brandell Tham, utvecklingsansvarig Niklas Källrot och verksjuristerna Effie Kourlos och Kadre Pari deltagit.

Gunilla Nordlöf

Helena Bäckström

---

⁷ Prop. 2020/21:83 s. 32, prop. 2019/20:166 s. 55 och prop. 2020/21:83 s. 33

⁸ HFD 2012 ref. 57 och NJA 2015 s. 98